

116 000

SOS LINIJA ZA NESTALU DECU SOS LINE FOR MISSING CHILDREN

ASTRA - Akcija protiv trgovine ljudima Beograd, Republika Srbija
ASTRA - Anti trafficking action, Belgrade, Republic of Serbia
SOS line 116 000 • Fax: +381 11 785 0010
E-mail: sos@astra.rs • Web address: www.astra.rs

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O RADU EVROPSKE LINIJE ZA NESTALU DECU 116000 U SRBIJI

UVOD

Pred vama je treći¹ Godišnji izveštaj o radu Evropske linije za nestalu decu 116000 u Srbiji od 01. januara 2014. godine do 31. decembra 2014. godine. U ovom periodu preduzete su brojne aktivnosti na polju potrage za nestalom decom, koje su opisane u nastavku ovog izveštaja.

ULOGA I FUNKCIONISANJE EVROPSKE LINIJE ZA NESTALU DECU 116000 U SRBIJI TOKOM 2014. GODINE

Osnovna funkcija Evropskog telefonskog broja za nestalu decu 116000 je da prima pozive kojima se prijavljuje nestanak deteta i prosleđuje ih policiji i drugim nadležnim službama, da obezbedi psihološki i drugi vid podrške njihovim roditeljima ili starateljima, kao i da pruži podršku u potrazi za nestalim detetom. U slučaju da se nestalo dete nalazi na teritoriji strane države, ovaj vid pomoći je od posebnog značaja ukoliko postoji jezička barijera u komunikaciji roditelja sa policijom u zemlji u kojoj se njihovo dete potencijalno nalazi. Pozivom na broj 116000 bilo kojoj od Evropskih zemalja gde je linija u funkciji, omogućava se neophodna brza reakcija i udruživanje akcija usmerenih ka uspešnom pronalaženju nestalog deteta.

Linija 116000 u Srbiji funkcioniše prema smernicama i uputstvima definisanim u Priručniku za operatere SOS linija Evropske federacije Missing Children Europe².

REZULTATI RADA EVROPSKE LINIJE ZA NESTALU DECU U SRBIJI U 2014. GODINI

U periodu 01. januar 2014. – 31. decembar 2014. godine primljeno je ukupno 349 poziva na broj 116000.

Bilo je prijavljeno 15 slučajeva nestale dece (94 poziva), od čega je 11 devojčica i 4 dečaka. Dve devojčice su bile otete od strane treće osobe, dok se u 2 slučaja (3 dece) radilo o roditeljskoj otmici prijavljeno od strane organizacija iz inostranstva.³ U 5 slučajeva su deca pobjegla od

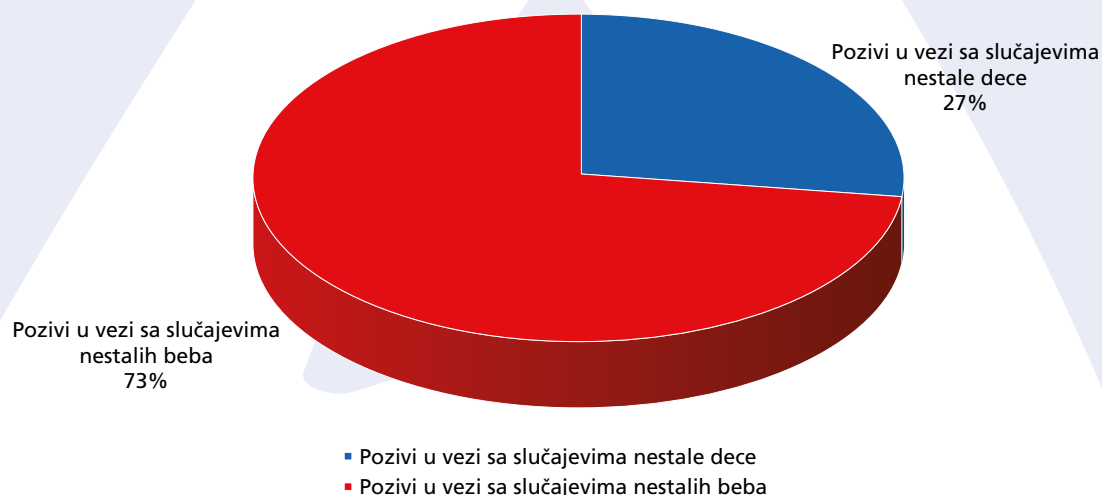
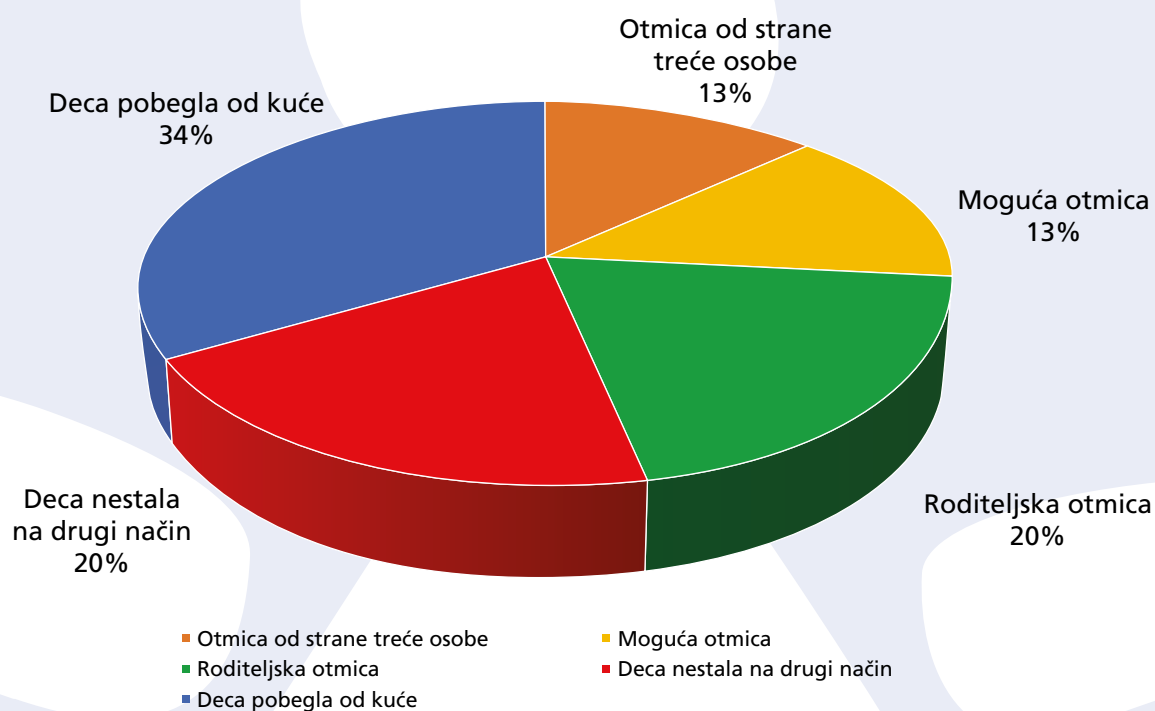
¹ Prethodni godišnji izveštaji u vezi sa radom Evropske linije za nestalu decu u Srbiji dostupni su na zvaničnoj Internet prezentaciji ASTRE

² http://www.hotline116000.eu/pdf/practical_guide_for_hotline_operators.pdf

³ S obzirom na to da su pozivi na broj 116000 vezani za teritoriju sa koje se poziva (te se ASTRA može dobiti putem ovog broja isključivo sa teritorije Srbije), servis je dostupan i putem e-maila 116000@astra.rs

kuće. U 3 slučaja deca su nestala iz drugih razloga: u jednom slučaju devojčica koja je otišla da poseti prijatelja koji je silovao i ubio, a zatim sakrio njeno telo. Dva nestanka su prijavljena od strane građana kao moguće otmice dece. Proverom je utvrđeno da deca nisu oteta, ali su nadležne službe preduzele mere radi njihove zaštite. U fazi potrage su trenutno 2 slučaja, dok su ostala deca uspešno pronađena i zbrinuta. Osobe koje nas najčešće kontaktiraju putem broja 116 000 su roditelji, zatim druge nevladine organizacije i građani.

U periodu na koji se ovaj izveštaj odnosi 255 poziva primljeno putem linije 116000 se odnosi na slučajeve nestalih beba (86 slučajeva nestalih beba).

SLUČAJEVI NESTALIH BEBA

Pozivi koji su se odnosili na slučajeve beba nestalih od Drugog svetskog rata do danas postali su učestaliji nakon objavljivanja vesti 2013. godine o presudi Evropskog suda pravde Jovanović protiv Republike Srbije. Većina roditelja koji sumnjaju da su im deca oteta po rođenju pretragom na Internetu dolaze do saznanja o raspoloživosti linije 116000 u Srbiji, koju zatim kontaktiraju u potrazi za pomoći.

Navedeno ukazuje da je ovaj servis prepoznat od strane roditelja koji sumnjaju da su im **deca po rođenju oteta iz porodilišta**. ASTRA je svim roditeljima koji su pozvali 116000 liniju obezbedila obrasce za potraživanje dokumentacije od strane matične službe, bolnice i Javnog komunalnog preduzeća, kao i obrazac i detaljne smernice za obraćanje nadležnom tužilaštvu. Pored toga, roditelji su obaveštavani o novostima i aktuelnim dešavanjima u oblasti slučajeva "nestalih beba".

Dana 3. februara 2014. godine Ministarstvo zdravlja je oformilo radnu grupu koja je imala za cilj da formuliše predlog opštih mera i da ih predloži državnim organima, koji su nadležni da nastupaju prema prijavama roditelja koji sumnjaju da su im bebe nestale iz porodilišta, kao i da prate implementaciju predloženih opštih mera. Ova radna grupa je trebalo da radi na podzakonskom aktu za uspostavljanje nezavisne komisije koja bi radila na rešavanju problema nestalih beba. Ovo je bilo suprotno sa onim na šta je Evropski sud ukazao, s obzirom na to da podzakonski akt ne osigurava da je taj mehanizam u stanju da omogući kredibilne odgovore u vezi sa sudbinom svake nestale bebe i da pruži adekvatnu kompenzaciju. Osim toga, samo roditelji koji su se obraćali Ministarstvu zdravlja Republike Srbije ili koji su tužilaštvu upućivali krivične prijave bi mogli da koriste ovaj mehanizam. Na ovaj način veliki broj roditelja koji nisu imali informacije i nisu znali kako da ostvare svoja prava ne bi dobili odgovore o sudbini svoje dece.

Dana 9. septembra 2014. godine istekao je rok od godinu dana da država Srbija postupi po presudi Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Jovanović protiv Republike Srbije.⁴ ASTRA je u septembru uputila dopis potražujući informacije od Ministarstva zdravlja Republike Srbije informacije o preduzetnim radnjama nadležnih organa. U decembru, nakon više obraćanja, ASTRA je dobila zvaničan **Izveštaj o radu posebne radne grupe za utvrđivanje opštih mera koje će omogućiti roditeljima navodno nestale novorođene dece da dođu do informacije o njihovoj navodnoj sudbini u zdravstvenim ustanovama u Republici Srbiji.**

U ovom Izveštaju navodi se da: „(...)U cilju izvršenja obaveze prema presudi ESLJP, Ministarstvo zdravlja Republike Srbije formiralo je rešenjem broj 119-01-75/2014-16 od 3. februara 2014. godine Posebnu radnu grupu za utvrđivanje opštih mera koje će omogućiti roditeljima navodno nestale novorođene dece da dođu do informacije o njihovoj stvarnoj sudbini u zdravstvenim ustanovama u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Radna grupa), sa zadatkom da utvrdi predlog opštih mera i da ga dostavi državnim organima u čijem delokrugu je postupanje po prijavama roditelja navodno nestale novorođene dece, kao i da prati sprovođenje predloženih opštih mera. (...)”

Takođe, u istom dokumentu se napominje da: „(...) S obzirom na to da je Radna grupa mišljenja da su u „istoj ili dovoljno sličnoj situaciji“ samo oni roditelji koji su preduzimali određene radnje kako bi saznali sudbinu svoje dece za koju su sumnjali da su predata drugim osobama, tokom rada Radne grupe prikupljeni su podaci o broju osoba koje su se prituživale državnim organima smatrajući da su njihova novorođenčad, za koju im je saopšteno da su mrtvorodena ili da su preminula odmah po rođenju, predata drugim osobama, odnosno data na usvojenje. Podatke su dostavili Ministarstvo zdravlja – zdravstvena inspekcija i Republičko javno tužilaštvo. Na osnovu prikupljenih podataka utvrđeno je da je Ministarstvu zdravlja – zdravstvenoj inspekciji podneto 320 zahteva roditelja navodno nestalih novorođenčadi, a da je javnim tužilaštvima na teritoriji Republike Srbije podneta 501 krivična prijava. Najveći broj roditelja istovremeno su podneli i zahteve Ministarstvu zdravlja i krivične prijave javnim tužilaštvima. (...)”

⁴ U pomenutoj presudi je naglašeno i da „(...) Tužena država mora, u roku od godinu dana od datuma kada ova presuda postane pravosnažna, u skladu sa članom 44. stav 2. Konvencije, preduzeti sve odgovarajuće mere sa ciljem uspostavljanja mehanizma za obezbeđenje pojedinačnog obeštećenja svim svim roditeljima u situaciji kao što je ili koja je dovoljno slična situaciji podnositeljke predstavke (...)”.

Važno je istaći da u vezi sa mišljenjem Radne grupe o tome koji roditelji jesu u „istoj ili dovoljno sličnoj situaciji“ postoji rizik da na ovaj način pravda ne bude dostupna svim roditeljima koji sumnjaju da su im bebe otete po rođenju iz porodilišta koja pripadaju državnim bolnicama. Na ovaj problem ukazuje i činjenica da se u Izveštaju koji je izdalo Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije u martu 2007. godine, navodi da postoji **1339** krivičnih prijava koje su podnete u periodu od 2001 – 2006. godine za slučajeve nestalih beba, što je značajno veći broj od onog koji navodi Radna grupa.

Pozive putem Evropskog broja za nestalu decu u Srbiji uputio je i značajan broj roditelja koji nisu podneli krivične prijave jer nisu dobili dokumentaciju iz bolnice, matične službe i pogrebnog preduzeća, te su smatrali da nemaju dovoljno dokaza za obraćanje tužilaštvu. Zatim, treba napomenuti da su mnogi roditelji počeli da sumnjaju onda kada su čuli za veliki broj slučajeva sličnih njihovim, dok su se pre toga „oslanjali“ na nemarnost bolničkog osoblja i komplikovane procedure, te verovali da zaista nemaju pravo da dobiju telo navodno preminule bebe.

Na sastanku organizovanom 25. decembra 2014. godine, u prisustvu ministara pravde Nikole Selakovića i ministra zdravlja Zlatibora Lončara, državnih sekretara nadležnih ministarstava, predstavnika dva udruženja roditelja nestalih beba i ASTRE, donesena je jednoglasna odluka da se do maja 2015. godine usvoji *lex specialis* koji bi omogućio utvrđivanje činjeničnog stanja o slučajevima nestalih beba i obezbedio pravni osnov za takvo postupanje. Na pripremi *lex specialis* će raditi radna grupa, sačinjena od profesionalaca iz različitih oblasti prava, a uz pomoć inostranih eksperata i nezavisnih konsultanata.

ASTRA je dobila priliku da priloži komentare na nacrt akcionog plana za poglavlje 23 (Reforma pravosuđa i osnovna prava), a jedan od njih se odnosio na značaj donošenja *lex specialis*-a u vezi sa slučajevima novorođenčadi/bebama za koje se sumnja da su nestale u porodilištima. Obavezivanjem države putem *lex specialis* da ispita, sve prijavljene slučajeve, osigurala bi se implementacija pravnosnažene presude donete 9.9.2013. godine od strane Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Jovanović protiv Republike Srbije). U odgovoru države je naznačeno da je ovaj ASTRIN predlog prihvaćen.

TIJANA ALERT

Tokom 2014. godine, u Srbiji su u razmaku od samo dva meseca, zabeležena dva slučaja maloletnih devojčica koje su otete, zlostavljane i brutalno ubijene.

Putem Evropskog broja za nestalu decu 116000 obratio nam se otac jedne od ovih devojčica, obaveštavajući nas da sumnja da je njegova maloletna ćerka kidnapovana. Njeno telo je pronađeno nakon dve nedelje intenzivne potrage. Počinilac je uhapšen i utvrđeno je da nije ranije poznao devojčicu. Očekuje se početak suđenja za krivično delo silovanje i teško ubistvo pred Višim sudom u Subotici.

Mediji su svakodnevno izveštavali o ovom događaju, međutim, primećen je visok stepen senzacionalnosti i neetičnog izveštavanja. Otac devojčice naveo je da su ga pojedini mediji uslovljavali da daje izjave za njihove dnevne listove, kako bi zauzvrat objavljivali sliku njegove ćerke, čija sudbina u tom trenutku nije bila poznata.

Ovaj slučaj ujedinio je mišljenje javnosti po pitanju **neophodnosti uvođenja alarma u Srbiju, po uzoru na Amber Alert**, koji u Sjedinjenim Američkim Državama postoji od davne 1996. godine, a u Evropi u **12 drugih zemalja godinama unazad**.

ASTRA je, u dogovoru sa ocem tragično nastradale devojčice, pokrenula inicijativu za uvođenje sistema alarmiranja javnosti u slučajevima nestanka dece, obraćajući se najpre Ministarstvu unutrašnjih poslova u septembru 2014. godine. Na sastanku koji je povodom ove inicijative organizovan, predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i ASTRE su se složili da je uspostavljanje ovog mehanizma važno u razvijanju adekvatnih sistema zaštite dece u Srbiji i postigli dogovor da se u proces njegovog uspostavljanja uključe Republičko javno tužilaštvo i Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

U oktobru je organizovan sastanak sa predstavnicima Unije novinara Srbije, u cilju dobijanja podrške od relevantnih aktera u oblasti novinarstva i njihovog uključivanja u buduće aktivnosti u vezi sa implemetiranjem mehanizma. U istom mesecu

ASTRINI komentari na nacrt akcionog plana za poglavlje 23 (Reforma pravosuđa i osnovna prava) sadržali su i formiranje Tijana Alerta, kao i menjanje policijskih procedura u slučajevima nestale dece, a koje se odnose na momentalnu potragu pri prijavi nestanka.

Planirano je da mehanizam nosi naziv po **Tijani Jurić (1999 – 2014)**, devojčici koja je tragično nastradala nakon što je bila žrtva otmice.

OBELEŽAVANJE MEĐUNARODNOG DANA NESTALE DECE

Međunarodni dan nestale dece, 25. maj 2014. godine, ASTRA je obeležila putem društvenih mreža (Facebook i Twitter), obavestavajući javnost o značaju dana i upućivala na postojanje mehanizma koji ima za cilj pomoć u potrazi za nestalom decom. Tom prilikom bio je ponovo emitovan kratak video pod nazivom „Budućnosti“ („Futures“), distribuiran od strane Missing children Europe.

Kako su u drugoj polovini maja 2014. godine velike poplave pogodile Srbiju, te je najveći broj građana i organizacija civilnog društva prvenstveno ulagao napore u pružanje pomoći poplavljenom stanovništvu, ASTRA je **konferenciju za medije** organizovala 30. maja 2014. godine.

Konferencija je nosila naziv **„Problem nestale novorođenčadi – Roditelji čekaju na odgovor države“**. Povod za organizovanje ovog događaja bio je svetski dan nestale dece, ali i rok koji je po nalogu Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu Srbija dobila za istraživanje svih slučajeva i obeštećenje roditelja, a koji je isticao u septembru.

Važnost presude u slučaju Jovanović protiv države ogleda se u tome što ona ne samo da podrazumeva obeštećenje tužilje Zorice Jovanović, već i svih drugih roditelja i to kroz

individualnu satisfakciju i uspostavljanje mehanizma koji će osigurati dolazak do pouzdanih odgovora u vezi sa sudbinom svakog deteta.

Na istragu slučajeva nestalih beba pozivao je i Zaštitnik građana koji je jula 2010. godine podneo izveštaj sa preporukama dostavljen Vladi i Narodnoj skupštini Republike Srbije, a koji je na ovoj konferenciji predstavila zamenica Zaštitnika građana za prava deteta, Gordana Stevanović. U ovom dokumentu identifikovani su brojni problemi, a u zaključku se navodi da se bez posebne istrage specijalizovanih državnih organa ne može pouzdano reći da bebe nisu protivzakonito odvajane od porodica. Takva istraga, međutim, nikada nije pokrenuta.

Vanja Rodić, zastupnica Republike Srbije pred Evropskim sudom za ljudska prava i članica Radne grupe odgovorne za sprovođenje presude takođe se obratila javnosti na ovom skupu i predstavila korake preduzete u cilju izvršenja presude, među kojima je osnivanje radne grupe zadužene za ovaj zadatak.

Iako se u presudi eksplicitno navodi da tužena država mora, u roku od godinu dana da preduzme sve mere, po mogućstvu putem *lex specialis* i da uspostavi odgovarajući mehanizam, takva inicijativa nije došla od strane države, već Beogradske grupe roditelja. „Model zakona treba da omogući roditeljima koji sumnjaju da su njihova deca odista umrla u porodilištima da od države dobiju satisfakciju za dugogodišnju neizvesnost, za neuspešno traganje za istinom o njihovoj deci, za ćutanje, nerad i nemar. Srbija se, posle donošenja presude Evropskog suda za ljudska prava suočava ne samo sa pravnom i etičkom obavezom njenih državnih funkcionera, već i sa pažnjom sa kojom će evropske institucije, a naročito Savet Evrope i Komitet ministara, pratiti stvarno poštovanje ljudskih prava i vladavinu prava u Srbiji.“, izjavila je na konferenciji prof. Vesna Rakić Vodinelić koja je učestvovala u izradi zakona.

MEMORANDUM O SARADNJI IZMEĐU ASTRE I MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA REPUBLIKE SRBIJE

Dve godine od upućenog predloga, **14. februara 2014. godine zvanično je potpisan Memorandum o saradnji između ASTRE i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije**. Potpisivanje Memoranduma o saradnji policije i ASTRE imalo je za zadatak unapređivanje postojeće prakse u slučajevima nestanka dece, te da, osim dosadašnje razmene podataka prikupljenih preko SOS linije za nestalu decu, ovi akteri zajedno izrade standardne i operativne instrukcije koje se tiču neodložnog načina reagovanja policije u slučajevima nestanka dece.

Memorandum predviđa da:

- Ukoliko policija tokom svog rada dođe do saznanja o potrebi pružanja psihološke ili druge vrste pomoći pronađenom detetu i njegovoj porodici, informisaće dete i njegove roditelje, odnosno staratelje da ukoliko su zainteresovani mogu se za navedenu vrstu pomoći obratiti, pored nadležne službe centra za socijalni rad i ASTRI.
- Izrada i distribucija nadležnim organizacionim jedinicama Ministarstva instrukcije koja se odnosi na neodložno reagovanje policije u slučajevima prijave nestanka dece.
- Delegiranje službenika u okviru svojih organizacionih jedinica koji će biti kontakt osobe u slučajevima nestale dece.

Kako je promenom vlade na mesto potpisanog ministra, Ivica Dačića, došao Nebojša Stefanović, u septembru tekuće godine je novom ministru skrenuta pažnja na postojanje dokumenta i značaj razvijanja procedura, kako bi Memorandum imao značaja u praktičnom delovanju.

SEE FORUM

Dana 8. i 9. maja 2014. godine održan je SEE Forum (Forum zemalja jugoistočne Evrope) pod nazivom „Nestala deca u kontekstu trgovine decom“ u Solunu, Grčka. Događaj je organizovan od strane grčke organizacije „Osmeh deteta“ (Smile of the child⁵), odnosno uz pomoć njihove inicijative SEEC (Southeastern European Centre for missing and exploited children).

Ovom događaju prisustvovalo je više od 90 predstavnika policije, nevladinih organizacija i drugih relevantnih aktera na polju zaštite dece.

Značajne informacije koje su bile istaknute kroz rad na panelima:⁶

- Oko 250 000 dece nestane svake godine u Evropi;
- 800 000 dece svake godine bude prijavljeno u Sjedinjenim Američkim Državama, odnosno 2000 dece svakog dana;
- Deca koja pobegnu od kuće su najčešće kategorije nestale dece; roditeljske otmice i maloletni migranti bez pratnje su sledeće po broju nestanaka;
- Samo 9 članica Evropske unije imaju tačne podatke o deci koja su pobegla od kuće;
- **1 od 7 dece koja pobegnu od kuće postanu žrtve trgovine ljudima;**
- Među decom žrtvama trgovine ljudima detektovano je više devojčica nego dečaka; 2 od 3 trafikovana deteta su devojčice;
- **Najčešće zemlje porekla u Evropi u slučajevima maloletnih žrtava trgovine ljudima dolaze iz jugoistočne Evrope, dok se zemlje destinacije nalaze u zapadnoj i centralnoj Evropi;**

Predstavnica ASTRE je na ovom forumu govorila o povezanosti problema između nestale dece i žrtava trgovine ljudima, ističući aktuelnu situaciju u Srbiji. Panel je bio posvećen ulozi Evropskog broja za nestalu decu 116000 u ovim slučajevima.

Izvor:<http://www.hamogelo.gr/4-2/1918/Combating-missing-children-and-child-trafficking-phenomena>

ASTRA JE POSTALA ČLANICA MISSING CHILDREN EUROPE

ASTRA je, uz prethodno ispunjene brojne kriterijume, 5. maja 2014. godine, **postala članica organizacije Nestala deca Evrope⁷** (Missing children Europe), koja predstavlja Evropsku federaciju za nestalu i eksploatisanu decu i okuplja 30 organizacija u 25 evropskih država.

Ova kišobran organizacija nastala je uz viziju o tome da u Evropi na svaka dva minuta nestane po jedno dete, te da je važno da svako dete može da se osloni na sveobuhvatni i efektan sistem

⁵ <http://www.hamogelo.gr/1.2/home>

⁶ <http://www.hamogelo.gr/4-2/1918/Combating-missing-children-and-child-trafficking-phenomena>

⁷ <http://missingchildreneurope.eu/>

zaštite dece. Misija Missing children Europe odnosi se na prevenciju nestanaka dece, podršku nestaloj deci i njihovim porodicama, kao i zaštitu dece od rizika od nasilja i zlostavljanja koja mogu da dovedu do njihovog nestanka.

ASTRA JE POSTALA ČLANICA GLOBAL MISSING CHILDRENs NETWORK

Dana 1. juna 2014. godine **ASTRA je potpisala Memorandum o saradnji sa američkom organizacijom ICMEC** (International Centre of Missing and Exploited Children)⁸ i time postala članica Globalne mreže nestale dece (Global Missing Children Network – GMCN)⁹.

Ova mreža pokrenuta je 1998. godine od strane ICMEC-a i predstavlja višejezičku bazu podataka sa fotografijama i informacijama o nestaloj deci širom sveta. Fotografije predstavljaju jedan od najefektnijih sredstava prilikom potrage za nestalom decom, te brzo širenje slike deteta na ovaj način može značajno da doprinese u potrazi.

Pored Srbije, 22 države imaju svoje mesto u ovoj mreži, i to: Albanija, Argentina, Australija, Belorusija, Belgija, Brazil, Kanada, Irska, Italija, Nemačka, Grčka, Meksiko, Holandija, Novi Zeland, Poljska, Rumunija, Rusija, Južnoafrička Republika, Južna Koreja, Španija, Ujedinjeno Kraljevstvo i Sjedinjene Američke Države.

U decembru 2014. godine ASTRA je učestvovala na godišnjoj konferenciji ove mreže, održanoj na policijskoj akademiji u mestu Warnsveld, Holandija. Tom prilikom bilo je reči o korišćenju DNK analiza u slučajevima nestalih osoba, ulozi medija pri izveštavanju o nestalom detetu, značaju medijatora kod roditeljskih otmica, kao i zaštiti dece na Internetu. Jedan segment bio je posvećen tugovanju i psihološkom tretmanu članova porodice nestale osobe.

IZAZOVI U RADU

Iako se sumiranjem rada Linije vide značajni pomaci i postignuća, primetno je i da problemi sa kojima se susrećemo ostaju godinama isti. Govoreći o izazovima sa kojima se susrećemo u radu, kao najznačajnije izdvajamo sledeće:

a) Vidljivost

Pozivi upućeni na liniju 116000 jesu učestaliji u odnosu na prethodne godine, ali nesumnjivo je da veliki broj građana i dalje nije upoznat sa postojanjem ovog servisa. Roditelji za Liniju 116000 saznaju u najvećem broju slučajeva putem poznanika koji su Evropski broj za nestalu decu u Srbiji ranije kontaktirali. Informisanje građana o postojanju linije sprovodi se uglavnom putem društvenih mreža.

Kako ne postoje finansijski resursi za promociju ovog servisa te nije prepoznat u široj javnosti, na ovaj način je mnogim građanima onemogućeno da koriste servis koji je za njih u potpunosti besplatan.

b) Saradnja sa državnim organima

Potpisivanje Memoranduma o saradnji između ASTRE i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije jeste važan korak za rad broja 116000, međutim, iako 8 meseci od potpisivanja dokumenta do danas (kraj 2014. godine), saradnja na praktičnom nivou nije zabeležila značajne promene. Prilikom prijave nestanka deteta policiji, tok komunikacije i kvalitet saradnje zavisi od informisanosti pojedinaca i njihove individualne volje da manje ili više sarađuju. Takođe, uvođenje Tijana Alerta je u novembru i decembru 2014. godine usporeno zbog teškoća u

⁸ http://www.icmec.org/missingkids/servlet/PublicHomeServlet?LanguageCountry=en_X1&

⁹ http://www.icmec.org/missingkids/servlet/PageServlet?LanguageCountry=en_X1&PagelId=3065

okupljanju predstavnika svih relevantnih institucija na zajedničkom sastanku, iako su pokazali značajno interesovanje za ovaj mehanizam.

c) Finansiranje

Republika Srbija još uvek nema budžet za pokrivanje troškova ovog servisa, a tokom 2014. godine Evropski broj za nestalu decu u Srbiji finansiran je malim delom od strane Alpha Bank. Gotovo celokupno funkcionisanje linije i dalje je finansirano uz pomoć drugih ASTRINIH programa.

d) Slučajevi „nestalih beba“

Ovaj segment je beležio najmanje pomake, uprkos reagovanju Evropskog suda za ljudska prava i donošenju pravosnažne presude kojom je naloženo da država Srbija mora da reaguje po prijavama roditelja. Merama koje je država prvobitno donela nije pokazana dovoljna zainteresovanost da ozbiljno pristupi problemu slučajeva beba za koje se sumnja da su nestale iz porodilišta. Međutim, kao što je gore navedeno, na poslednjem sastanku krajem decembra 2014. godine, ministri su doneli odluku da se lex specialis usvoji. Plan je da se u narednom periodu oformi radna grupa koja bi se bavila formulisanjem predloga zakona.

ZAKLJUČAK

Rad Evropskog broja za nestalu decu u Srbiji tokom 2014. godine beleži značajan doprinos na polju zaštite dece i potraga za nestalom decom. Za 2015. godinu planiran je veliki broj aktivnosti, koji se odnose na pomenute slučajeve nestalih beba.

Takođe, u narednoj godini očekujemo razvijanje sistema **Tijana Alert** po uzoru na evropske države, a koji će doprineti brzim i efikasnim potragama.

Pored toga, očekujemo veću **vidljivost rada linije** i prepoznavanje Evropskog broja za nestalu decu u Srbiji, pre svega uz podršku države.